



INSO

19852

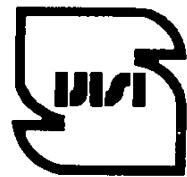
1st.Edition

2015

جمهوری اسلامی ایران  
Islamic Republic of Iran

سازمان ملی استاندارد ایران

Iranian National Standardization Organization



استاندارد ملی ایران

۱۹۸۵۲

چاپ اول

۱۳۹۴

فناوری نانو - شناسایی نشتی در تجهیزات  
اسمزمعکوس و نانوفیلتراسیون - روش های  
آزمون

Nanotechnology-Detection Leaks in Reverse  
Osmosis and Nanofiltration Devices-Test  
Methods

ICS: 07.030

## به نام خدا

### آشنایی با سازمان ملی استاندارد ایران

مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱ تنها مرجع رسمی کشور است که وظیفه تعیین، تدوین و نشر استانداردهای ملی (رسمی) ایران را به عهده دارد.

نام موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به موجب یکصد و پنجاه و دومین جلسه شورای عالی اداری مورخ ۹۰/۶/۲۹ به سازمان ملی استاندارد ایران تغییر و طی نامه شماره ۲۰۶/۳۵۸۳۸ مورخ ۹۰/۷/۲۴ جهت اجرا ابلاغ شده است.

تدوین استاندارد در حوزه‌های مختلف در کمیسیووهای فنی مرکب از کارشناسان سازمان، صاحب نظران مراکز و مؤسسات علمی، پژوهشی، تولیدی و اقتصادی آگاه و مرتبط انجام می‌شود و کوششی همگام با مصالح ملی و با توجه به شرایط تولیدی، فناوری و تجاری است که از مشارکت آگاهانه و منصفانه صاحبان حق و نفع، شامل تولیدکنندگان، مصرفکنندگان وارد کنندگان، مراکز علمی و تخصصی، نهادها، سازماهای دولتی و غیر دولتی حاصل می‌شود. پیش‌نویس استانداردهای ملی ایران برای نظرخواهی به مراجع ذینفع و اعضای کمیسیون‌های فنی مربوط ارسال می‌شود و پس از دریافت نظرها و پیشنهادها در کمیته ملی مرتبط با آن رشته طرح و در صورت تصویب به عنوان استاندارد ملی (رسمی) ایران چاپ و منتشر می‌شود.

پیش‌نویس استانداردهایی که مؤسسات و سازمان‌های علاقه‌مند و ذی صلاح نیز با رعایت ضوابط تعیین شده تهیه می‌کنند در کمیته ملی طرح و بررسی و در صورت تصویب، به عنوان استاندارد ملی ایران چاپ و منتشر می‌شود. بدین ترتیب، استانداردهایی ملی تلقی می‌شوند که بر اساس مفاد نوشته شده در استاندارد ملی ایران شماره ۵ تدوین و در کمیته ملی استاندارد مربوط که سازمان ملی استاندارد ایران تشکیل می‌دهد به تصویب رسیده باشد.

سازمان ملی استاندارد ایران از اعضای اصلی سازمان بین‌المللی استاندارد (ISO)<sup>۱</sup>، کمیسیون بین‌المللی الکترونیک (IEC)<sup>۲</sup> و سازمان بین‌المللی اندازه‌شناسی قانونی (OIML)<sup>۳</sup> است و به عنوان تنها رابط<sup>۴</sup> کمیسیون کدکس غذایی (CAC)<sup>۵</sup> در کشور فعالیت می‌کند. در تدوین استانداردهای ملی ایران ضمن توجه به شرایط کلی و نیازمندی‌های خاص کشور، از آخرین پیشرفتهای علمی، فنی و صنعتی جهان و استانداردهای بین‌المللی بهره‌گیری می‌شود.

سازمان ملی استاندارد ایران می‌تواند با رعایت موازین پیش‌بینی شده در قانون، برای حمایت از مصرف کنندگان، حفظ سلامت و ایمنی فردی و عمومی، حصول اطمینان از کیفیت محصولات و ملاحظات زیست محیطی و اقتصادی، اجرای بعضی از استانداردهای ملی ایران را برای محصولات تولیدی داخل کشور و/ یا اقلام وارداتی، با تصویب شورای عالی استاندارد، اجباری نماید. سازمان می‌تواند به منظور حفظ بازارهای بین‌المللی برای محصولات کشور، اجرای استاندارد کالاهای صادراتی و درجه‌بندی آن را اجباری نماید. همچنین برای اطمینان بخشیدن به استفاده کنندگان از خدمات سازمان‌ها و مؤسسات فعال در زمینه مشاوره، آموزش، بازرگانی، ممیزی و صدور گواهی سیستم‌های مدیریت کیفیت و مدیریت زیستمحیطی، آزمایشگاه‌ها و مراکز کالیبراسیون (واسنجی) و سایل سنجش، سازمان ملی استاندارد ایران این گونه سازماهها و مؤسسات را بر اساس ضوابط نظام تأیید صلاحیت ایران ارزیابی می‌کند و در صورت احراز شرایط لازم، گواهینامه تأیید صلاحیت به آها اعطا و بر عملکرد آنها ناظارت می‌کند. ترویج دستگاه بین‌المللی یکاه، کالیبراسیون (واسنجی) و سایل سنجش، تعیین عیار فلزات گرانبهای و انجام تحقیقات کاربردی برای ارتقای سطح استانداردهای ملی ایران از دیگر وظایف این سازمان است.

1- International Organization for Standardization

2- International Electrotechnical Commission

3- International Organization of Legal Metrology (Organisation Internationale de Metrologie Legale)

4- Contact point

5- Codex Alimentarius Commission

## **کمیسیون فنی تدوین استاندارد**

### **"فناوری نانو- شناسایی نشتی در تجهیزات اسمزمکوس و نانوفیلتراسیون - روش‌های آزمون**

#### **سمت و / یا نمایندگی**

عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی نوشیروانی  
بابل

#### **رئیس:**

جهانشاهی، محسن  
(دکتری مهندسی شیمی)

عضو هیئت علمی دانشگاه صنعتی نوشیروانی  
بابل

#### **دبیر تدوین:**

پیروی، مجید  
(دکتری مهندسی شیمی)

#### **اعضا:** (اسامی به ترتیب حروف الفبا)

رئیس هیئت مدیره شرکت فرآیندسازان مهاب  
(سهامی خاص)

افتخاری، محمد سعید  
(کارشناسی ارشد مهندسی مواد)

دبیر کمیته فنی استانداردهای فناوری نانو (ستاد  
ویژه توسعه فناوری نانو)

حسن پوی پوی  
(کارشناسی ارشد شیمی)

عضو هیئت علمی پژوهشگاه استاندارد

رشیدی، لادن  
(دکتری مهندسی شیمی)

نایب رئیس کمیته فنی استانداردهای فناوری  
نانو (ستاد ویژه توسعه فناوری نانو)

مهوش سیفی  
(کارشناسی ارشد مدیریت)

عضو هیئت علمی سازمان پژوهش‌های علمی و  
صنعتی ایران

شکرالله زاده، سهیلا  
(دکتری مهندسی شیمی)

رئیس آزمایشگاه مرجع مواد پژوهشگاه استاندارد

نوربخش، رویا  
(کارشناسی ارشد سم شناسی)

## پیش‌گفتار

استاندارد " فناوری نانو- شناسایی نشتی در تجهیزات اسمزمعکوس و نانوفیلتراسیون - روش‌های آزمون " که پیش‌نویس آن در کمیسیون‌های مربوط توسط سازمان ملی ایران تهیه و تدوین شده و در بیست و دومین اجلاس کمیته ملی مورخ ۹۴/۵/۲۸ مورد تصویب قرار گرفته است، اینک به استناد بند یک ماده ۳ قانون اصلاح قوانین و مقررات مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران، مصوب بهمن ماه ۱۳۷۱، به عنوان استاندارد ملی ایران منتشر می‌شود.

برای حفظ همگامی و هماهنگی با تحولات و پیشرفت‌های ملی و جهانی در زمینه صنایع، علوم و خدمات، استانداردهای ملی ایران در موقع لزوم تجدید نظر خواهد شد و هر پیشنهادی که برای اصلاح و تکمیل این استانداردها ارائه شود، هنگام تجدید نظر در کمیسیون فنی مربوط مورد توجه قرار خواهد گرفت. بنابراین، باید همواره از آخرین تجدیدنظر استانداردهای ملی استفاده کرد.

منبع و مأخذی که برای تهیه این استاندارد مورد استفاده قرار گرفته به شرح زیر است :

ASTM D3923 – 08: 2014, Standard Practices for Detecting Leaks in Reverse Osmosis and Nanofiltration Devices

# فناوری نانو- شناسایی نشتی در تجهیزات اسمزمکوس و نانوفیلتراسیون - روش‌های آزمون

## ۱ هدف و دامنه کاربرد

هدف از تدوین این استاندارد شناسایی نشتی در تجهیزاتی است که در ارتباط مستقیم بین جریان‌های خوراک یا تغليظ شده، یا هر دو با جریان تراوش یافته است. احتمال وقوع چندین نوع نشت در مدول‌های مختلف اسمز معکوس (RO) و نانوفیلتراسیون (NF) وجود دارد.

### ۱-۱ انواع نشت

۱-۱-۱ در تجهیزات غشایی الیاف میان تهی، احتمال نشتی در چسب بین الیاف غشایی و اورینگ اتصال دهنده به لوله مدول غشایی در هر دو جریان خوراک و/ یا تغليظ شده به درون جریان تراوش یافته وجود دارد. این استاندارد در مورد نشتی ناشی از الیاف شکسته کاربرد ندارد.

۲-۱-۱ در تجهیزات غشایی مارپیچ حلزونی، نشتی ممکن است ناشی از تخریب سطحی غشاها که به دلیل خراشیدگی، سوراخ شدگی و یا شکستگی در نواحی خط چسب و نشتی از اورینگ رابط منتهی به لوله محصول باشد.

۳-۱-۱ در تجهیزات غشایی لوله‌ای، نشتی ممکن است ناشی از تخریب غشاء، و یا محل آب بندی لوله و یا لوله‌های شکسته شده و یا جمع‌آوری کننده فوقانی باشد.

### ۲ روش‌های شناسایی:

روش اول: آزمون نشتی صفحه لوله<sup>۱</sup> و اورینگ در تجهیزات غشایی الیاف میان تهی

روش دوم: انجام آزمون خلاء برای تجهیزات غشایی مارپیچ حلزونی

روش سوم: انجام آزمون رنگدانه برای تجهیزات غشایی مارپیچ حلزونی و لوله‌ای

## ۲ مراجع الزامی

مدارک الزامی زیر حاوی مقرراتی است که در متن این استاندارد ملی ایران به آنها ارجاع داده شده است. بدین‌ترتیب آن مقررات جزئی از این استاندارد ملی ایران محسوب می‌شود. در صورتی که به مدرکی با ذکر تاریخ انتشار ارجاع داده شده باشد، اصلاحیه‌ها و تجدید نظرهای بعدی آن مورد نظر این استاندارد ملی ایران نیست. در مورد مدارکی که بدون ذکر تاریخ انتشار به آنها ارجاع داده شده است، همواره آخرین تجدید نظر و اصلاحیه‌های بعدی آن‌ها مورد نظر است. استفاده از مراجع زیر برای این استاندارد الزامی است:

1- Tube sheet

**2-1** ASTM D1129-13: 2013, Terminology Relating to Water

**2-2** ASTM D1193-06: 2011, Specification for Reagent Water

**2-3** ASTM D4194-03: 2014, Test Methods for Operating Characteristics of Reverse Osmosis and Nanofiltration Devices

**2-4** ASTM D6161-10: 2010, Terminology Used for Microfiltration, Ultrafiltration, Nanofiltration and Reverse Osmosis Membrane Processes

**2-5** ASTM D6908-03: 2003, Practice for Integrity Testing of Water Filtration Membrane Systems

**2-6** ASTM E60-98: 1998, Practice for Analysis of Metals, Ores, and Related Materials by Molecular Absorption Spectrometry

**2-7** ASTM E275-01: 2001, Practice for Describing and Measuring Performance of Ultraviolet, Visible, and Near-Infrared Spectrophotometers

### ۳ اصطلاحات و تعاریف

در این استاندارد، اصطلاحات و تعاریف زیر به کار می‌روند.

#### ۱-۳ نشتی<sup>۱</sup>

جريان کنارگذر از سمت خوراک و یا جريان تغليظ شده به سمت جريان تراوش یافته است.

### ۴ اساس روش آزمون

تجهیزات غشایی الیاف میان تھی با اعمال فشار عملیاتی پایین در صفحه لوله در معرض جريان تراوش یافته مورد آزمون قرار می‌گیرند (دسته‌های الیاف در مکانی موسوم به قسمت "عنکبوتی" طراحی شده برای آزمون قرار می‌گیرند). هر گونه نشت قابل توجهی در این صفحه لوله یا اورینگ‌های آبندی با بازدید چشمی قابل تشخیص است.

### ۵ اهمیت و کاربرد

این روش‌ها در صورت تایید نبود نواقص مکانیکی، ممکن است تعیین کننده نبود نشتی در تجهیزات غشایی RO و یا NF باشد. همچنین ممکن است این روش‌ها را به منظور تعیین نشتی تجهیزات غشایی RO و یا NF که در حین فرایند عملکردشان احتمال وقوع نشتی وجود دارد، به کار برد. این روش‌ها همچنین ممکن است برای تعیین نشتی تجهیزات نو و / یا مصرف شده به کار رود.

---

1- Leak

دستگاه "عنکبوت" برای آزمون نشتی مدل خاصی از تجهیزات غشایی الیاف میان‌تهی طراحی شده است که قابل تهیه از تامین‌کنندگان غشایی است. دستگاه "عنکبوت" به‌گونه‌ای طراحی شده است که با ثبیت صفحه تراوشی انتهایی<sup>۱</sup> و توری جمع آوری تراوشی<sup>۲</sup> مانع از حرکت دسته‌های الیاف می‌شود. این دستگاه امکان دید چشمی موقعیت مکانی الیاف که در جای اصلی خود قرار دارند را در حین عملیات فشار پایین فراهم می‌کند.

## ۷ روش الف - آزمون نشتی اورینگ و صفحه لوله برای تجهیزات غشایی الیاف میان‌تهی

### ۱-۷ هدف و دامنه کاربرد

این روش برای تعیین نشتی هر دو جریان خوراک و تغليظ شده از میان صفحه لوله و اورینگ صفحه لوله به درون جریان تراوش یافته در تجهیزات الیاف میان‌تهی است.

### ۲-۷ روش آزمون

#### ۲-۱-۷ مایع را از سمت خوراک غشا تخلیه کنید.

تعداد هفت پمپ سانتریفیوژ با توانایی ایجاد فشار  $1/4 \text{ MPa}$  معادل  $200 \text{ psig}$  به همراه شیر تنظیم<sup>۳</sup> به ورودی خوراک دستگاه الیاف میان‌تهی وصل کنید. یک فشار سنج و شیر به ورودی جریان تغليظ شده دستگاه RO یا NF نصب کنید.

۲-۲-۷ صفحه تراوشی انتهایی و تجهیزات جانبی را مطابق دستورالعمل تامین‌کنندگان دستگاه، خارج کرده و در مقابل صفحه لوله تراوشی قرار دهید.

۲-۳-۷ دستگاه عنکبوتی طراحی شده برای مدل آزمون را به همراه واشر مربوطه نصب کنید به‌گونه‌ای که صفحه تراوشی انتهایی را در مکان مشخص نگه دارد.

۲-۴-۷ دستگاه آزمون الیاف میان‌تهی را در موقعیت افقی قرار داده و جهت لوله باز جریان تغليظ شده را در بالاترین موقعیت (موقعیت عقریه ساعت ۱۲) قرار دهید. اجازه دهید تا آب از میان دستگاه در فشار تقریباً  $350 \text{ KPa}$  معادل  $50 \text{ psig}$  عبور کند تا هرگونه هوای محبوس را خارج کند. برای افزایش فشار تا  $350 \text{ KPa}$  بطور آهسته جریان تغليظ شده را بیندید. با رعایت احتیاط و حفظ فاصله از صفحه لوله، پمپ را روش کرده

1- permeate end plate

2- permeate collection grid

3- Throttling Valve

و فشار را به آهستگی تا فشار بیشینه  $1/0.5 \text{ MPa}$  افزایش دهد. در این حالت نظارت صفحه لوله را آغاز کنید.

**یادآوری ۱** - پیشنهاد می‌شود تعیین یکپارچگی صفحه لوله و اورینگ صفحه لوله در آزمون نشتی تقریباً ۱۵ دقیقه به طول انجامد.

**۷-۲-۶** نشتی را از طریق مشاهده آب محصول<sup>۱</sup> که از سمت صفحه لوله خارج می‌شود، بررسی نمایید. در صورتیکه نشتی وجود نداشته باشد، ممکن است که آب محصول از سمت صفحه لوله تراوش کند. هرچند اگر نشتی قابل توجهی در صفحه لوله و یا آبیندی اورینگ موجود باشد، افسانه یا جریانی از آب مشاهده خواهد شد. در طول بازررسی، دستگاه را  $180^\circ$  درجه بچرخانید تا نشتی در بخش پایینی از صفحه لوله شناسایی شود. از آنجایی که نشتی در بخش پایینی صفحه لوله به سبب تجمع آب محصول به آسانی قابل تشخیص نیست، لازم است این بازررسی انجام شود.

### **۷-۲-۷ روش خاموش کردن**

**۷-۲-۱** پمپ سانتریفیوژ را خاموش نموده و اجازه دهید تا قبل از جدا نمودن دستگاه NF یا RO فشار به صفر برسد.

**۷-۲-۲** صفحه تراوشی انتهایی و کلیه تجهیزات جانبی را مطابق دستورالعمل تامین‌کنندگان تعویض کنید.

**۷-۲-۳** اطمینان حاصل کنید تا همه غشاها همواره بصورت خیس نگهداری شده و حفظ طولانی مدت (بیش از ۵ روز) بطور بهداشتی و/ یا بدون یخ زدگی (بر اساس دستورالعمل تامین‌کنندگان) نگهداری شوند.

### **۸ روش ب- آزمون خلاء برای تجهیزات غشایی مارپیچ حلزونی**

#### **۸-۱ هدف و دامنه کاربرد**

این روش به منظور شناسایی نشتی در تجهیزات غشایی RO یا NF نو یا مصرف شده کاربرد دارد زمانی که این گونه نشتی‌ها به قدری زیاد باشد که مانع حفظ خلاء در تجهیزات شود. این گونه نشتی‌ها ممکن است ناشی از خرابی غشاء، نقص خط چسب یا آب بندی اورینگ باشد. این آزمون به عنوان یک روش مقدماتی مفید است و به عنوان روش قطعی صحه‌گذاری این نشتی‌ها در نظر گرفته نشده است (به استاندارد آزمون بین‌المللی ASTM D 6908 مراجعه شود).

## ۲-۸ اساس آزمون

دستگاه وقتی که یک انتهای لوله جمع آوری تراوشی آب بند شده است مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. خلاسنچ بر روی انتهای دیگر لوله نصب می‌شود. افت سریع خلا نشانگر نشت می‌باشد.

## ۱-۲-۸ روش آزمون

۱-۲-۸ ۱-۱ مایع سمت خوارک غشا را تخلیه کنید و اجازه دهید تا به فشار محیط برسد. به منظور انجام آزمون، برای تجهیزات غشایی که بصورت افقی قرار گرفته اند، دهانه‌های خروجی و خوارک باید در زیر محفظه دستگاه قرار گیرند.

۱-۲-۸ ۲-۱ یک انتهای (سمت) لوله جمع آوری تراوشی را با درپوش آب بند بیندید. انتهای دیگر لوله تراوشی را به خلاسنچ و منبع خلاء دارای شیر متصل نمایید.

۱-۲-۸ ۳-۱ خلاء  $84 \text{ KPa}$  تا  $101 \text{ inHg}$  را در داخل المان اعمال کنید. شیر خلاء را بسته و خلاسنچ را مشاهده کنید. به شدت افت خلاء توجه کنید. افت سریع خلا (بیش از  $20 \text{ KPa/min}$ ) (بیش از  $6 \text{ inHg/min}$  اینچ جیوه در دقیقه) نشان دهنده نشت می‌باشد.

## ۲-۲-۸ روش خاموش کردن

۱-۲-۸ ۱-۱ به آهستگی خلاء درون دستگاه غشایی NF یا RO را آزاد نموده و اجازه دهید تا فشار دستگاه پیش از جدا کردن، به فشار محیط برسد.

۱-۲-۸ ۲-۲ اطمینان حاصل کنید که تمامی غشاها همواره بصورت خیس نگهداری شده و حفظ طولانی مدت (بیش از ۵ روز) بطور بهداشتی و بدون یخ زدگی (بر اساس دستورالعمل تامین کنندگان) نگهداری شوند.

## ۹ روش ب - آزمون رنگدانه برای تجهیزات غشایی مارپیچ حلزونی و لوله ای

### ۱-۹ هدف و دامنه کاربرد

این روش به منظور شناسایی نشتی در تجهیزات غشایی مارپیچ حلزونی یا لوله ای NF یا RO نو یا مصرف شده کاربرد دارد زمانی که این گونه نشتی به علت نبود یا از دست رفتن یکپارچگی مکانیکی باشد (به استاندارد آزمون ASTM D 6908 مراجعه شود).

## ۲-۹ اساس آزمون

این روش شامل عبور محلولی از رنگدانه (که توسط غشاء پس زده می‌شود) از میان دستگاه، تحت شرایط استاندارد مشخص شده در روش استاندارد آزمون ASTM D4194 است. غلظت رنگدانه در جریان تراوش یافته نسبت به خوراک بصورت طیفسنجی نوری یا با مقایسه چشمی شدت رنگ قابل اندازه‌گیری است. عبور بیش از ۰/۵٪ از رنگدانه نشان دهنده نشستی است. رنگدانه به گونه‌ای انتخاب شود که در حین آزمون جذب غشاء نشود.

## ۳-۹ دستگاه‌ها

دستگاه آزمون مورد نیاز بصورت نمایشی در روش استاندارد آزمون ASTM D4194 توصیف شده است. لوله‌های آزمایشگاهی یا نورسنج-مجموعه‌ای از لوله‌های آزمایشگاهی ml ۵۰ یا نورسنج مناسبی برای اندازه‌گیری در طول موج ۵۹۰ nm مورد نیاز است.

**یادآوری ۲** - فیلتر نورسنج‌ها و روش‌های نورسنجی مورد استفاده در این روش باید با روش استاندارد آزمون بین‌المللی ASTM E60 مطابقت داشته باشد. طیفسنج‌های نوری باید با روش استاندارد آزمون بین‌المللی ASTM E275 مطابقت داشته باشد.

## ۴-۹ واکنشگرهای

محلول رنگدانه خوراک (متیل ویولت 2B)- محلول mg/L ۱۰۰ از رنگدانه خوراک را با افزودن g ۱/۰ متیل ویولت 2B به محلول g NaCl ۱/۵ تهیه کنید.

**یادآوری ۳** - از سایر رنگدانه‌هایی که نتایج یکسانی حاصل کنند، نیز می‌توان برای این آزمون استفاده کرد. برای مثال، محلول‌های پایداری تشکیل دهنده، نسبت به تغییرات pH در محدوده ۴ تا ۸ حساس نباشد و مقادیر جذبی قابل اندازه‌گیری را در محدوده غلظتی مشابهی داشته باشند. در صورتی از رنگدانه دیگری استفاده شود، طول موج مناسب برای اندازه‌گیری باید تعیین شود.

## ۵-۹ روش آزمون

**۱-۵-۹** تجهیزات آزمون را مطابق بند ۱-۸ از طریق بند ۳-۶ روش استاندارد آزمون بین‌المللی ASTM D4194 نصب کنید.

**۲-۵-۹** سامانه آزمون را مطابق بند ۸ روش استاندارد آزمون بین‌المللی ASTM D4194 راه اندازی کنید.

## ۶-۹ جمع آوری داده‌ها

۱-۶-۹ اجازه دهید تا سامانه در جریان، فشار و دمای عملیاتی ثابت به مدت ۳۰ دقیقه به تعادل برسد. در پایان این مدت، ۱۰۰ میلی‌لیتر از خوراک و جریان تراوش یافته را نمونه برداری کنید. شدت جریان، فشار، دما و هدایت جریان‌های خوراک، تغليظ شده و تراوش یافته را ثبت کنید.

۲-۶-۹ با استفاده از رقیق سازی جایی که نیاز باشد، جذب نمونه‌های خوراک و جریان تراوش یافته در مقابل نمونه شاهد آب را با استفاده از فیلتر نورسنج یا طیفسنج نوری در ۵۹۰ nm اندازه‌گیری نمایید. به عنوان روش جایگزین، شدت رنگ جریان تراوش یافته را با رقت مناسبی از جریان خوراک با استفاده از لوله‌های آزمایشگاهی مقایسه کنید.

## ۷-۹ روش خاموش کردن

دستگاه را با آب تا حذف کامل رنگدانه شستشو دهید. از بالاترین نرخ جریان تغليظ شده پیشنهاد شده در فشار ۳۵۰ KPa ۳۵۰ کیلوپاسکال(psig) استفاده کنید. پس از شستشو، اجازه دهید تا فشار سیستم پیش از جدا نمودن دستگاه NF یا RO یا انجام تعمیرات لوله‌های سامانه به صفر برسد. اطمینان حاصل کنید تا همه غشاها همواره به صورت خیس نگهداری شده و حفظ طولانی مدت (بیش از ۵ روز) بطور بهداشتی و بدون بخ زدگی (بر اساس دستورالعمل تامین کنندگان) نگهداری شوند.

## ۱۰ محاسبه

۱-۱۰ شدت جریان‌ها، درصد بازیابی، نمک عبوری و میزان پس زنی را مطابق بند ۱۸ روش آزمون شرح داده شده در استاندارد بین المللی ASTM D4194 محاسبه کنید.

رنگدانه عبوری بر حسب درصد (تعیین شده بصورت نورسنجی) از فرمول (۱) بدست می‌آید:

$$A_p/A_F \times D_F \times 100 \quad (1)$$

که در آن:

$A_p$  مقدار جذب جریان تراوش یافته در ۵۹۰ nm

$A_F$  مقدار جذب خوراک رقیق شده در ۵۹۰ nm و

$D_F$  فاکتور رقیق سازی خوراک است.

۲-۱۰ رنگدانه عبوری را می‌توان به‌طور مستقیم بوسیله مقایسه چشمی جریان تراوش یافته با رقت مناسب از خوراک در لوله‌های آزمایشگاهی تعیین نموده و بر حسب درصد خوراک بیان نمود.

۳-۱۰ در صورتیکه رنگدانه عبوری بر حسب درصد بیش از ۵٪ باشد، نشتی وجود دارد.